

שרותי בריאות הציבור
בריאות הסביבה

Department of Environmental Health

משרד
הבריאות

לחיים בריאים יותר

הנחיות דיגום מים לבקשת צרכן

3.0 דיגום בבית הצרכן

3.1 על פי תקנות בריאות העם (איכותם התברואית של מי שתייה ומתקני מי שתייה – 2013), יכול צרכן לבקש מספק המים ביצוע בדיקות בביתו, לאחד או יותר מהגורמים המפורטים בטבלה שלהלן:

סוג הבדיקה	רמת התקן	סוג הבקבוק	נפח דיגום מינימלי במ"ל	אופן השימור בשטח עד לביצוע הבדיקה
חיידקי קוליפורם	0 / 100 מ"ל	פלסטיק או זכוכית סטרילי המכיל סודיום תיוסולפאט	125	בקירור משך השינוע למעבדה עד 6 שעות
עכירות	1 י.ען			בדיקת שדה
כלור נותר	0.1-0.5 מג"ל			בדיקת שדה
ברזל	1.0 מג"ל	פלסטיק מסוג PE או PP	1000 (אין לפצל לשני מכלים)	אין צורך בקירור. משך השינוע למעבדה עד 6 שעות ללא חומרי שימור. מעל 6 שעות ועד 24 שעות – יש להחמיץ עם חומצה חנקתית (HNO ₃) עד pH < 2
נחושת	1.4 מג"ל			
עופרת	0.01 מג"ל			

3.2 דוגם, ציוד, ומכשירים

- הדיגום יעשה בידי דוגם מוסמך בלבד.
- כל ציוד הדיגום, כאשר אינו בשימוש, יהיה שמור בארון מיוחד סגור נקי ויבש.
- הציוד יותאם וישמר בהתאם לדרישות הציוד והחומרים המפורטים בהנחיות דיגום מים: בקבוקי הדיגום מהמעבדה, תא קירור, ערכות למדידות שדה, גליל נייר, עט או טוש, טופס דיגום, חומר חיטוי וחומרי השימור.

3.3 חומרים

- 3.3.1 תמיסת חיטוי - תמיסת נתן היפוכלורייט בריכוז של כ-0.01% (100מג"ל). הכנת התמיסה נעשית על ידי מיהול אקונומיקה ביתית (כ-3%), כף אקונומיקה אחת בליטר מים.
- 3.3.2 לצורך חיטוי הברז ע"י השרייתו בתמיסת החיטוי, יש להצטייד במיכל בעל פתח בקוטר 5 ס"מ לפחות (למשל כוס).
- 3.3.3 חומצה חנקתית מרוכזת (HNO₃) לצורך שימור הבדיקות בשטח תוחזק בתנאי קירור בטמפרטורה של 2-10°C.
- 3.3.4 ביום הדיגום תילקח כמות החומרים הנדרשת לצורך הבדיקות באותו יום ותישמר בקירור.
- 3.3.5 חומר חיטוי לניקוי ידיים או סבון.

3.4 בחירת ברז הדיגום

- 3.4.1 הדיגום יתבצע בברז אחד בלבד בבית הצרכן
- 3.4.2 הדיגום יעשה בברז הנמצא בשימוש שגרתי, בברז המים הקרים בלבד ממנו נלקחים מי שתייה בקביעות. בבתים פרטיים יהיה זה ברז המטבח, ובבניינים ציבוריים, על הדוגם לבחור ברז הנמצא בשימוש הרב ביותר למטרות שתייה והכנת מזון.
- 3.4.3 הדיגום יתבצע לאחר שהמים לא זרמו בברז כשש שעות (עדיף לאחר הלילה). על הדוגם להנחות את מזמין הבדיקה להזרים מים קרים בברז בשימוש האחרון לפני הדיגום.

3.5 איסוף המים מנקודת הדיגום

3.5.1 דיגום למתכות (יתבצע ראשון)

- 3.5.1.1 אין לפרק את אביזרי הקצה (בפיית הברז) לפני הדיגום.
- 3.5.1.2 הכן את בקבוק הדיגום למתכות.
- 3.5.1.3 פתח את הברז להזרמה רגעית (פחות משנייה) להרחקת משקעים.
- 3.5.1.4 פתח את הזרם לזרימה מלאה.
- 3.5.1.5 מלא מיד את בקבוק הדיגום למתכות, תוך הקפדה על מניעת מגע בין שפת הבקבוק לפיית הברז (ראה תמונה מצורפת).
- 3.5.1.6 במקרה שמשך הזמן בין הדיגום ועד להגעת הבקבוק למעבדה עולה על 6 שעות – החמץ את הדגימה בחומצה חנקתית.
- 3.5.1.7 פקוק את הבקבוק והעמד אותו באופן יציב בתא הקירור.

3.5.2 דיגום מיקרוביאלי (יתבצע אחרון)

- 3.5.2.1 בצע שטיפה חיצונית של ברז הדיגום עם המים הנדגמים.
- 3.5.2.2 הזרם מים במשך 1-2 דקות. טמפרטורת מים יציבה מעידה על סיום השטיפה.
- 3.5.2.3 בצע את בדיקות השדה לכלור נותר ועכירות במכשירי השדה.
- 3.5.2.4 טבול את פיית הברז למשך כשתי דקות במיכל עם תמיסת נטרן היפוכלוריט, בגובה של 2.5 ס"מ.
- 3.5.2.5 שטוף היטב את הכלור מפיית הברז על ידי הזרמה במשך דקה.
- 3.5.2.6 שטוף וחטא היטב את הידיים.
- 3.5.2.7 הוצא את בקבוק הדיגום המיקרוביאלי, וסמן אותו לזיהוי הנקודה ותאריך הדיגום.
- 3.5.2.8 הקטן את זרימת המים לזרם שיאפשר זרימה חופשית לתוך הבקבוק, ללא נתזים.
- 3.5.2.9 מלא אחר ההנחיות הבאות למניעת זיהום המים הנדגמים:
 - יש לאחוז בבקבוק הדיגום בחלקו התחתון ולפתוח אותו מבלי לגעת בפייה ובחלקו הפנימי של מכסה הבקבוק.
 - אין להניח את הפקק ואת הבקבוק בנפרד.
 - בתום הדיגום, יש לסגור את הבקבוק המלא בעזרת המכסה מבלי לגעת בפיית הבקבוק.
- 3.5.2.10 מלא את הבקבוק והשאר אור בגובה של כ-2 ס"מ מתחת לפייה (דרוש לצורך ערבוב המים וכדי למנוע גלישת המים מהבקבוק ואיבוד של נטרן תיזוסולפאט).
- 3.5.2.11 סגור את הבקבוק היטב והעמד אותו בניצב וביציבות בתוך תא הקירור.

3.5.3 תיעוד

תעד את מהלך ופרטי הבדיקה בטופס הדיגום, כולל תוצאות בדיקות השדה.

